

OPLEIDINGSBEOORDELING

Bachelor in de verpleegkunde

Karel de Grote Hogeschool

Brussel - april 2022

OPLEIDINGSBEOORDELING BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE VAN KAREL DE GROTE
HOGESCHOOL

VLUHR KWALITEITSZORG
Ravensteingalerij 27
1000 Brussel

Dit rapport is beschikbaar op <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be/beoordelingsrapporten>

Wettelijk depot nummer: D/2022/12.784/2

Inhoud

VOORWOORD.....	4
OPLEIDINGSBEOORDELING	5
Inleiding.....	5
Samenstelling panel	5
Beoordeling	5
Beslisregels.....	6
Vorbereiding.....	6
Locatiebezoek.....	7
RAPPORT.....	7
Situering	7
Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	7
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsleeromgeving	8
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerde eindniveau	11
Eindoordeel	12
Overzicht goede praktijken	13
Overzicht aanbevelingen.....	14
BIJLAGEN	15
Bijlage 1: Administratieve gegevens.....	15
Bijlage 2: Beknopte biografie panelleden	16
Bijlage 3: Bezoekschema	17
Bijlage 4: Bestudeerde documenten	18
Bijlage 5: Samenvatting.....	19

VOORWOORD

Dit rapport is de weerslag van de opleidingsbeoordeling van de professionele Bachelor in de verpleegkunde van Karel de Grote Hogeschool Antwerpen. Deze opleidingsbeoordeling werd van januari 2020 tot maart 2022 uitgevoerd door een onafhankelijk panel van deskundigen.

Dit rapport is vooreerst bedoeld voor alle stakeholders van de opleiding en geeft een momentopname van de onderwijskwaliteit van de opleiding. Als voorzitter van het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR hoop ik dat de bevindingen, oordelen en aanbevelingen van het panel de opleiding een stimulans zijn in de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de opleiding. Daarnaast is dit verslag bedoeld om een breder publiek te informeren. Daarom wordt dit rapport gepubliceerd op de website van VLUHR KZ.

Ik wil alle leden van het panel uitdrukkelijk bedanken voor de tijd die ze hebben geïnvesteerd en de toewijding die ze getoond hebben bij het uitvoeren van deze opleidingsbeoordeling. Tegelijkertijd was deze opleidingsbeoordeling alleen mogelijk dankzij de inzet van alle betrokkenen bij het onderwijs van de Bachelor in de verpleegkunde van Karel de Grote Hogeschool Antwerpen. Ik hoop dat dit rapport recht doet aan hun inspanningen.

Petter Aaslestad
Voorzitter Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR

OPLEIDINGSBEOORDELING

Inleiding

Dit rapport bevat de bevindingen, oordelen en aanbevelingen betreffende de onderwijskwaliteit van de professionele Bachelor in de verpleegkunde en haar varianten van Karel de Grote Hogeschool Antwerpen. De administratieve gegevens van de betrokken instelling en de opleiding zijn opgenomen in bijlage 1.

Naar aanleiding van de Europese richtlijn 2005/36/EG - 2013/55/EU over de gereguleerde beroepen werd in september 2015 door de Vlaamse regering immers beslist om de bacheloropleiding verpleegkunde van alle Vlaamse hogescholen om te vormen van een driejarige opleiding van 180 studiepunten tot een generieke vierjarige opleiding van 240 studiepunten. In de hervormde verpleegkundeopleiding moeten de studenten, conform de Europese richtlijn, acht competenties verwerven en minimum 2.300 uur klinisch onderwijs volgen in zeven zorgdomeinen. In functie van deze studieduurvelenging werd in juli 2017 ook een nieuw domeinspecifiek leerresultatenkader gevalideerd en werden er gemeenschappelijke afspraken gemaakt tussen de Vlaamse bacheloropleidingen verpleegkunde. Dit afsprakenkader omvat onder andere de uitgangspunten voor de opbouw van het curriculum, de inrichting van het klinisch onderwijs (met inbegrip van twee contractstages van 400 uur in de afsluitende fase), de verkorte trajecten en de navormingen. In het academiejaar 2016-2017 zijn alle bacheloropleidingen verpleegkunde gestart met de implementatie van het nieuwe curriculum.

Deze opleidingsbeoordeling is uitgevoerd in overeenstemming met de Handleiding opleidingsbeoordeling Verpleegkunde van VLUHR KZ.¹ Dieter Cortvriendt, beleidsadviseur van VLUHR KZ, fungeerde als projectbegeleider van deze opleidingsbeoordeling.

Samenstelling panel

Het voorstel van panelsamenstelling werd op 23 oktober 2020 goedgekeurd door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR. De samenstelling van het panel werd door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR bekrachtigd op 2 juni 2021. Het panel kreeg een positief advies vanwege NVAO op 1 juni 2021.

Het panel is als volgt samengesteld:

- Hilde Meysman (voorzitter van het panel), voormalig opleidingsdirecteur Lerarenopleidingen secundair onderwijs Arteveldehogeschool
- Sam Cordyn, verpleegkundig beleidsmedewerker WGK Vlaanderen
- Alain Antierens, gezondheids- en revalidatiecentrum Oostende
- Celine Brehme, vierdejaarsstudent Bachelor in de verpleegkunde aan Hogeschool PXL

Een beknopte biografie van de panelleden is opgenomen in bijlage 2.

Beoordeling

Conform de Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area en de (decretale) bepalingen werd de beoordeling van deze opleiding uitgevoerd aan de hand van drie generieke kwaliteitswaarborgen en de daarbij horende, onderstaande, standaarden:

Standaard 1: het beoogd eindniveau van de opleiding wordt bepaald aan de hand van de wijze waarop de niveaurescriptoren vertaald zijn in opleidingsspecifieke leerresultaten die voldoen aan de internationale eisen met betrekking tot de inhoud, het niveau en de oriëntatie.

¹ <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be/files/Handleiding-opleidingsbeoordeling-Verpleegkunde.pdf>

Standaard 2: de onderwijsleeromgeving maakt het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Standaard 3: de opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering en toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Beslisregels

Bij de beoordeling van de standaarden worden onderstaande definities gehanteerd.

Basiskwaliteit betekent dat de generieke kwaliteitswaarborg aanwezig is en de opleiding - of een opleidingsvariant - voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een bachelor- of masteropleiding in het hoger onderwijs.

Voldoende: de opleiding voldoet voor deze standaard aan de basiskwaliteit want zij vertoont een acceptabel niveau over de hele breedte van de onderliggende criteria.

Onvoldoende: de generieke kwaliteitswaarborg is onvoldoende aanwezig.

Voor het eindoordeel gelden onderstaande regels:

Voldoende: het eindoordeel over een opleiding is 'voldoende' indien alle standaarden als 'voldoende' worden beoordeeld.

Voldoende met beperkte geldigheidsduur: het eindoordeel over een opleiding - of een opleidingsvariant - is 'voldoende met beperkte geldigheidsduur' indien bij een eerste opleidingsbeoordeling één of twee standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld.

Onvoldoende: het eindoordeel over een opleiding - of een opleidingsvariant - is 'onvoldoende' indien alle standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld. Het eindoordeel over een opleiding - of een opleidingsvariant - is 'onvoldoende' indien na de nieuwe opleidingsbeoordeling één of meerdere standaarden nog steeds als 'onvoldoende' zijn beoordeeld.

Voorbereiding

Ter voorbereiding van de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatierapport opgesteld in overeenstemming met de door VLUHR KZ beschikbaar gestelde Handleiding opleidingsbeoordeling Verpleegkunde. Het panel ontving het zelfevaluatierapport ruim op voorhand en bestudeerde dit document en de bijlagen grondig. Ook bestudeerde het panel een ruime selectie van afstudeerwerken en raadpleegde het de elektronische leeromgeving van de opleiding.

Op 22 oktober 2021 namen de panelleden deel aan een training georganiseerd door VLUHR KZ. Tijdens deze sessie werden de panelleden geïnformeerd over het beoordelingsproces en werd er speciale aandacht besteed aan kwaliteitszorg in Vlaanderen en Europa, de standaarden ter beoordeling van de opleiding en de rol van het panel. Ook werd overeenstemming bereikt over een schema voor het bezoek ter plaatse, dat als bijlage 3 is bijgevoegd. Ten slotte werd ter voorbereiding van het locatiebezoek, het zelfevaluatierapport uitvoerig besproken.

Voorafgaand aan het bezoek ter plaatse werden door de opleiding aanvullende documenten aangereikt, waaronder een selectie van leermaterialen, notulen van vergaderingen, alsook voorbeelden van stageverslagen en evaluatieopgaven.

Locatiebezoek

Tijdens het locatiebezoek dat plaats had op 2 en 3 december 2021 heeft het panel gesprekken gevoerd met alle betrokkenen van de opleiding; waaronder opleidingsverantwoordelijken, studenten, onderwijzend en ondersteunend personeel, alumni en werkveldvertegenwoordigers. Deze gesprekken verschafften het panel, naast de bestudeerde documenten (zie bijlage 4 voor een overzicht), bijkomende en relevante inzichten over de onderwijskwaliteit van de Bachelor in de verpleegkunde van de Karel de Grote Hogeschool Antwerpen. Om alle belanghebbenden de gelegenheid te geven vertrouwelijk met het panel te praten, was er een open spreekuur. Het panel bezocht tevens de faciliteiten. Het panel besprak de voorlopige bevindingen, oordelen en aanbevelingen met de opleidingsverantwoordelijken in een co-creatieve sessie. Tot slot deelde het panel de belangrijkste conclusies met de opleiding in een mondeling rapportage.

RAPPORT

In het onderstaande beoordelingsrapport geeft het panel de bevindingen, oordelen en aanbevelingen ten aanzien van de kwaliteit van de Bachelor in de verpleegkunde van Karel de Grote Hogeschool Antwerpen als geheel en al haar varianten. De opleiding is in de gelegenheid gesteld om op het concept van dit rapport te reageren voordat het gefinaliseerd werd. Een samenvatting van dit rapport is opgenomen als bijlage 5.

Situering

De **Bachelor in de verpleegkunde** van Karel de Grote Hogeschool Antwerpen (KdG) situeert zich binnen de onderwijsgroep Welzijn en Gezondheidszorg en wordt ingericht op Campus Zuid, te Antwerpen. In 2020-2021 telde de opleiding 811 studenten. Binnen de opleiding loopt er naast de **basisopleiding** van 240 SP een **flextraject** voor werkstudenten en voor gegradueerden in de verpleegkunde (met een vrijstelling van 90 SP). Onderstaande bevindingen en aanbevelingen hebben betrekking op alle opleidingsvarianten, tenzij anders vermeld.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

HET PANEL BEOORDELT HET BEOOGD EINDNIVEAU VAN DE BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE, INCLUSIEF HET FLEXTRAJECT VOOR WERKSTUDENTEN EN VOOR GEGRADUEERDEN IN DE VERPLEEGKUNDE, ALS VOLDOENDE.

De Bachelor in de verpleegkunde van KdG profileert zich als een opleiding die studenten opleidt tot verantwoordelijk algemeen verpleegkundigen die, conform de nationale en Europese regelgevingen, breed en direct inzetbaar zijn, de mens achter de patiënt/cliënt centraal stellen en die als teamspelers *evidence based* zorg op maat leveren, organiseren en coördineren. Het panel stelt dat het profiel van de opleiding helder en ambitieus is en dat het doelt op de verschillende aspecten die, ook vanuit internationaal perspectief, verwacht worden van een verpleegkundige. Het geformuleerde profiel is gedragen door interne en externe stakeholders en houdt rekening met evoluties in de maatschappij en de sector, aldus het panel.

De opleiding hanteert een opleidingsspecifiek leerresultatenkader dat bestaat uit zes, brede, generieke competenties. Het panel stelt vast dat het opleidingsspecifiek leerresultatenkader sterk geformuleerd is, in lijn met het domeinspecifiek leerresultatenkader en in overeenstemming met nationale en Europese regelgevingen ter zake. Het panel constateerde gedurende het bezoek dat dit kader doorleefd is en in samenspraak met (interne en externe) stakeholders tot stand is gekomen en hen houvast biedt. Zo weten de studenten, mede door 'deelcompetenties', wat er van hen gedurende hun leerproces verwacht wordt. De opleiding toetst het opleidingsspecifiek leerresultatenkader regelmatig af met (internationale) partners en kaders (zoals het Bachelor

Nursing 2020 profiel en de CanMEDS-rollen) en bewaakt zo de actualiteitswaarde van het beoogde eindniveau. Het panel stelt dat de opleiding met haar opleidingsspecifiek leerresultatenkader *future proof* is.

Het panel stelde gedurende het bezoek vast dat de studenten goed op de hoogte zijn van wat er van hen gedurende de opleiding verwacht wordt. Publieke informatie hieromtrent is beschikbaar op de website van KdG. Het opleidingsspecifieke leerresultatenkader wordt onder andere via de ECTS-fiches kenbaar gemaakt en ook de lesgevers verwijzen regelmatig naar de zes competenties van het opleidingsspecifiek leerresultatenkader. Het panel constateerde tevens dat de studenten hier actief mee aan de slag gaan, en zo hun graduele realisatie van het beoogde eindniveau monitoren.

Het panel meent dat de opleiding de studieduurverlenging van 180 SP naar 240 SP heeft aangegrepen om het beoogde eindniveau nog beter aan te laten sluiten bij de verwachtingen van de sector en de maatschappij, met onder andere een grotere focus op klinisch redeneren en in team werken. Het panel stelde tevens vast dat het profiel en de zes competenties richtinggevend zijn voor de curriculumontwikkeling en ook heel zichtbaar zijn doorheen het leerproces van de studenten. Een competentiematrix legt de link tussen de opleidingsspecifieke leerresultaten en de verschillende opleidingsonderdelen. De bachelorproef en contractstages vormen de sluitstukken van de opleiding, en integreren de verschillende te realiseren competenties.

Het panel besluit dat de opleidingsspecifieke leerresultaten, die in samenspraak met interne en externe stakeholders tot stand zijn gekomen, in overeenstemming zijn met het niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur, de relevante nationale en Europese regelgevingen en de actuele eisen die in (internationaal) perspectief vanuit het werkveld en het vakgebied worden gesteld. Het panel beoordeelt bijgevolg generieke kwaliteitswaarborg 1 'Beoogd eindniveau' als voldoende.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsleeromgeving

HET PANEL BEOORDEELT DE ONDERWIJSLEEROMGEVING VAN DE BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE, INCLUSIEF HET FLEXTRAJECT VOOR WERKSTUDENTEN EN VOOR GEGRADUEERDEN IN DE VERPLEEGKUNDE, ALS VOLDOENDE.

De Bachelor in de verpleegkunde van KdG gebruikt **authentiek onderwijs** als richtsnoer voor het inrichten van haar leeromgeving. De studenten leren van en in reële beroepssituaties, dit in samenwerking met het werkveld. De opleiding hanteert duidelijke, transparante principes inzake de competentieontwikkeling van de studenten: van eenvoudig naar complex, van de gezonde naar de zieke mens, van sturend naar zelfmanagement, en met een toenemende integratie van verschillende perspectieven. De studenten worden tevens geactiveerd en dienen verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces. Zo brengen ze zelf casussen aan, moeten ze opdrachten zelf inplannen en nemen ze maatschappelijk engagement op. Het voornemen van de opleiding om het zelfmanagement van de studenten nog te vergroten vindt het panel uitstekend. Het panel meent, in het kader van het verbeterperspectief, dat de opleiding de variatie in studentenkenmerken (bijvoorbeeld inzake maturiteit) als een opportuniteit moet zien en dat dit de leeromgeving nog authentieker en rijker kan maken.

Het **curriculum** telt zeven leerlijnen, waarvan zes theoretische leerlijnen die gekoppeld zijn aan één van de zes competenties: Organiseren en coördineren van zorg, Zorg op maat, Functioneren binnen een team, Kwaliteitszorg, Beroepsontwikkeling en wetenschappelijk onderzoek en Innoveren en inventief handelen. Stage vormt een afzonderlijke leerlijn, Professionele ervaring, waarbij verschillende competenties geïntegreerd getraind worden in concrete beroepssituaties. In het laatste deeltraject brengt de Bachelorproef (9 SP) drie leerlijnen samen. Het curriculum, zo stelt het panel, dekt het opleidingsspecifiek leerresultatenkader goed af, met inbegrip van de competenties en het vooropgestelde aantal uren klinisch onderwijs in de zeven domeinen zoals bepaald in de Europese regelgeving. Het panel meent dat het curriculum inhoudelijk kwalitatief en logisch opgebouwd is, met een mooie waaier van interactieve en passende werkvormen. Mede doordat de zes

competenties van het opleidingsspecifiek leerresultatenkader goed zichtbaar zijn is het curriculum heel transparant voor de studenten, dit zowel voor de basisopleiding, het brugprogramma en het flextraject. De studenten hebben tevens voldoende vrijheid om hun curriculum zelf invulling te geven, dit bijvoorbeeld door middel van extra-curriculaire activiteiten, 9 SP aan keuze-opleidingsonderdelen en de contractstage die ze in functie van de eigen interesses kunnen kiezen. Het panel wil de opleiding wel aansporen om er op toe te zien dat het curriculum voor alle studenten afdoende uitdagend is, zeker voor studenten die al een Bachelordiploma op zak hebben. In de themaweken komen interprofessionele/interdisciplinaire (IPSIG) en zorgorganisatorische (palliatieve zorg) aspecten aan bod. Het panel is gecharmeerd door deze themaweken maar vraagt de opleiding na te gaan of er op de campus over de opleidingen heen nog meer interdisciplinair en interprofessioneel gewerkt kan worden, dit bijvoorbeeld in het trainen van de rol van zorgmanager/-regisseur die in de toekomst alleen maar belangrijker zal worden. De vakgroepen bewaken *bottom up* de coherentie van het curriculum, zowel inhoudelijk als vormelijk. Er is ook een duidelijke link met het expertisecentrum Zorgstroom. Resultaten uit eigen onderzoek worden geïntegreerd in het curriculum en gedeeld met het werkveld. Het werkveld heeft een grote inbreng in het curriculum, dit bijvoorbeeld als gastspreker of ervaringsdeskundige, en is ook betrokken bij de continue curriculumontwikkeling door middel van een jaarlijkse opleidingsadviesraad en mentorendag. Zo houdt de opleiding de vinger aan de pols en speelt ze in op de veranderende behoeften van het werkveld, aldus het panel.

Het **klinisch onderwijs** bedraagt 2.300 uur. De stages, zo stelt het panel, kennen een goede opbouw en worden stelselmatig complexer. In het derde deeltraject nemen de studenten tijdens de leerwerkplekstage een (deel van een) afdeling over. Dit is een troef van de opleiding en getuigt van het grote vertrouwen van het werkveld in de opleiding verpleegkunde van KdG, aldus het panel. De afsluitende contractstages tellen 30 SP of 800 uur klinisch onderwijs. Er is een groot en gevarieerd aanbod van stages in verschillende domeinen die het brede werkveld beslagen. Het curriculum, zo stelt het panel, bereidt de studenten goed voor op hun stages, mede door het *skillslab* waar - vooral in het eerste deeltraject heel intensief - technische vaardigheden getraind kunnen worden. Daarnaast zet de opleiding ook in op simulatieonderwijs, dat doorheen alle deeltrajecten georganiseerd wordt, en waar de nadruk ligt op het trainen van niet-technische vaardigheden. De studenten worden gedurende hun stages goed opgevolgd en krijgen veelvuldig feedback. De begeleiding is zeer intensief en de lectoren gaan wekelijks op stagebezoek. Als er problemen zijn wordt er snel actie ondernomen. De stageplaatsen worden systematisch geëvalueerd (op basis van criteria). Het panel heeft begrepen dat het domein 'moeder en kind' een zorg(enkind) blijft. Door middel van een portfoliosysteem wordt het gebrek aan een lange stage (op een materniteit) voor alle studenten in dit domein opgevangen. Hoewel de opleiding creatief blijft zoeken naar *hands on* ervaringen in dit domein gaven de studenten te kennen zich toch minder klaar te voelen om in dit domein aan de slag te gaan. Zeker wat de 'moeder-component' betreft kan het simulatieonderwijs, in samenwerking met vroedkunde, nog gericht ingezet worden, aldus het panel.

Inzake **internationalisering** ziet de opleiding er op toe dat alle studenten een internationale/interculturele ervaring kunnen opdoen. Een lang verblijf in het buitenland draagt bij tot de competentieontwikkeling van de studenten; al was dit de laatste jaren geen evidentie. De geplande eigen *summer school* (dat als keuze-opleidingsonderdeel opgenomen kan worden) is dan ook een mooi initiatief om een grote groep van studenten te betrekken bij internationalisering, aldus het panel. De studenten doen ook kennis op over het verpleegkundige beroep in een brede, globale context: van Antwerpen over Europa tot de wereld. Het panel vraagt wel de uitgangspunten inzake internationalisering(@home) en meer specifiek hoe aspecten van diversiteit en inclusie (in de ruime zin gedefinieerd als 'maatschappelijk sensitief handelen') gerealiseerd worden in het curriculum scherper te stellen. De opleiding neemt hieromtrent vele initiatieven (vanuit vele invalshoeken, impliciet en expliciet), maar het panel denkt dat dit nog zichtbaarder in het curriculum gemaakt kan worden, dit om de opleiding nog beter in de markt te zetten.

Het panel is erg onder de indruk van de **voorzieningen**. De opleiding is gehuisvest op een moderne campus, met een goed uitgeruste bibliotheek en mooie aangename studieruimtes. Het oefenmateriaal is vrij beschikbaar, wat een plus is. Het *skillslab* is uitstekend uitgerust en efficiënt georganiseerd en biedt de studenten een authentieke zorgomgeving om zich voor te bereiden op hun stage. In elk deeltraject krijgt de student tevens vier uur simulatieonderwijs in kleine groepen; de opleiding speelt hier een pioniersrol en geeft zo haar leeromgeving innovatief vorm. Kortom: de opleiding kan zich beroepen op een interactieve en attractieve, vertrouwelijke en

veilige leeromgeving, naar grote tevredenheid van de studenten. De **leermiddelen** zijn kwalitatief en actueel en worden per leerlijn ontwikkeld. De opleiding heeft het voornemen om de leermiddelen die gedurende de laatste twee jaar ontwikkeld werden structureel in te bedden, in een (hybride) mix van *on campus* en *online* onderwijs, afgestemd op het leerproces van de student. De opleidingsonderdelen op Canvas, de elektronische leeromgeving van de opleiding, zijn uniform en inzichtelijk opgemaakt en de ECTS-fiches uitgebreid en informatief. De korte communicatielijnen zijn een troef van de opleiding, aldus het panel. Voor studenten die later instromen kan de informatievoorziening evenwel nog gestroomlijnd te worden, zodat ook zij, van bij de start, duidelijk zicht hebben op wat er van hen verwacht wordt.

De opleiding heeft goed zicht op de kenmerken van de instromende studenten. Toch blijft de **drop-out** relatief groot - vooral dan in het eerste jaar - ondanks de vele inspanningen, zoals de cursussen 'voorsprong', studiecoaching bij leerproblemen en een intakegesprek voor het flextraject. De opleiding speelt mede door de vele evaluatiemomenten kort op de bal, en er wordt gericht en snel geheroriënteerd naar de HBO5-opleiding verpleegkunde of een andere opleiding. Na het eerste jaar lopen nog weinig studenten extra vertraging op. Wel wordt de opleiding ervaren als intensief, zeker in het laatste deeltraject. Het panel adviseert dan ook om de studeerbaarheid in de afstudeerfase goed op te volgen en zo nodig remediëringsacties op te zetten. Het panel meent, op basis van de gesprekken en de geraadpleegde documenten, dat de opleiding intensief, maar **studeerbaar** is.

De opleiding hanteert inzake de ondersteuning van de studenten een laagdrempelige aanpak. Het team is erg begaan met de studenten en houdt rekening met hun kenmerken zoals vooropleiding om hun leerproces te optimaliseren. In het kader van 'voorsprong' kunnen alle studenten, na een nulmeting en aan de hand van voortgangstoetsen, zich bijspijkeren in medisch rekenen, chemie en Engels. De rol die de lesgevers opnemen als leertrajectbegeleider (die gradueel meer coachend en dus minder sturend wordt) wordt sterk geapprecieerd door de studenten. De leertrajectbegeleiders (telkens voor een 15-tal studenten) zijn het eerste aanspreekpunt en vormen de spil van de ondersteuningsmodaliteiten die de opleiding aanbiedt. Het panel wil wel dat de opleiding er over waakt dat de rol van lesgever (en dus ook evaluator) en die van coach goed gescheiden wordt. Daarnaast beschikt de opleiding over twee studieloopbaancoördinatoren, die het aanspreekpunt zijn voor overkoepelende vragen rond de loopbaan en het traject van de studenten. Studenten met specifieke behoeften krijgen op maat begeleiding (zoals bijvoorbeeld financiële of psychologische ondersteuning). De studenten kunnen bij de ombuds terecht voor vragen inzake het OER, betwisten van beoordelingen of bij langere afwezigheden.

Het panel ontmoette een hecht en betrokken, divers en complementair **team**. De opleiding telt ongeveer 40 VTE voor onderwijstaken en een kleine 10 VTE voor ondersteunende/coördinerende taken. Het team, zo kon het panel vaststellen gedurende het bezoek, heeft een hart voor de studenten en is direct aanspreekbaar. De teamleden hebben een mooie waaier aan competenties en sommigen zijn betrokken bij het expertisecentrum Zorgstroom. Anderen staan dan weer nog met één voet in de beroepspraktijk. Het onderwijzend personeel wordt aangemoedigd om zich inhoudelijk/technisch en/of didactisch/pedagogisch te blijven bekwamen. Er is, zo meent het panel, een sterk professionaliseringsbeleid. Startende lesgevers krijgen een inscholingstraject en worden goed ontvangen door het team. Het personeel is heel tevreden over de werksfeer en voelt zich thuis op KdG, mede omdat men voor elk teamlid naar een goede match zoekt tussen de rollen/opdrachten die het moet opnemen in de opleiding en zijn of haar interesses en talenten. Als aandachtspunt stipt het panel aan dat de opleiding er moet op toezien dat de eerder vernoemde laagdrempelige aanpak haalbaar blijft in functie van werkdruk van de verschillende teamleden.

Het panel stelt op basis van de ingekeken documenten, de heldere presentatie en de verschillende gesprekken vast dat **kwaliteitszorg** in het DNA van de opleiding zit. Het doorlopen van de eigen (instellingsbrede) kwaliteitszorgcyclus, de opvolging van aanbevelingen van de visitatiecommissie alsook de studieduurverlenging hebben geresulteerd in een optimalisatie van het curriculum. De feedback van studenten wordt door het opleidingsteam gecapteerd en het curriculum in functie hiervan zo nodig bijgestuurd. Tegelijkertijd werd tijdens het bezoek duidelijk dat de opleiding, gedragen door een sterke vakgroepwerking, de uitdagingen aangaat: zoals de verdere implementatie van hybride onderwijs, de uitbouw van internationalisation@home en de intensifiëring

van samenwerking over opleidingen/instellingen heen. De accenten die het team legt in de jaaractieplannen illustreren dit, aldus het panel.

Het panel besluit dat met de authentieke en coherente inrichting van het curriculum, de organisatie van het klinisch onderwijs, de *state of the art* voorzieningen, de laagdrempelige aanpak en korte communicatielijnen, de kwaliteit en kwantiteit van het personeel en de continue zorg voor onderwijskwaliteit, de garantie wordt geboden dat de leeromgeving samenhangend is en dat de studenten het beoogde eindniveau kunnen realiseren. Het panel kent dan ook een voldoende toe voor generieke kwaliteitswaarborg 2 'Onderwijsleeromgeving'.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerde eindniveau

HET PANEL BEOORDELT HET GEREALISEERDE EINDNIVEAU VAN DE BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE, INCLUSIEF HET FLEXTRAJECT VOOR WERKSTUDENTEN EN VOOR GEGRADUEERDEN IN DE VERPLEEGKUNDE, ALS VOLDOENDE.

Op basis van het bestudeerde materiaal meent het panel dat de toetsing en beoordeling **valide, betrouwbaar en transparant** zijn en gericht op het verwerven van de zes competenties van het opleidingsspecifiek leerresultatenkader. De evaluaties, zo constateert het panel, zijn een goede afspiegeling van wat er geleerd is en reflecteren de toename van complexiteit en integratie. Er wordt gewerkt met duidelijke evaluatiecriteria en verbeterleutels. Het evalueren is competentiegericht (vertrekkende vanuit casussen of beroepssituaties), integratief en echt teamwork; met een grote betrokkenheid van verschillende actoren op verschillende niveaus. De onderlinge afstemming van de evaluaties gebeurt in het vakgroepoverleg, per leerlijn en per deeltraject. Op de curriculumdag worden door het hele team knopen doorgehakt (bijvoorbeeld wat de vormgeving van de verschillende evaluaties betreft). Om de vier jaar is er een grondige screening, over de leerlijnen en deeltrajecten heen. De opleiding zet gericht in op interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. De onderwijsondersteuners van de opleiding bewaken mee de kwaliteit van de evaluaties. De studenten lieten gedurende het bezoek verstaan dat ze goed op de hoogte zijn van wat er van hen verwacht wordt tijdens de evaluaties en dat ze de beoordelingen als fair ervaren. Zij vinden in de ECTS-fiches en het OER alle nodige info betreffende de toetsing en beoordeling. De score 'geslaagd'/'niet-geslaagd' voor stageopdrachten gedurende de eerste drie deeltrajecten wordt overwegend positief onthaald door de studenten, doch kan er overwogen worden om wat meer gradatie te maken of erop toe te zien dat er voldoende uitgebreide en concrete feedback voorzien wordt voor de studenten, aldus het panel. Naast deze summatieve evaluaties die erg transparant verlopen, is er een sterke feedbackcultuur (formatieve evaluaties) die het leren van de studenten en hun zelfmanagement bevordert, zoals bijvoorbeeld tijdens de *skillslab* sessies. De studenten kunnen hun groei zo monitoren en gaan met hun werkpunten aan de slag. Ook leren de studenten elkaar feedback te geven, bijvoorbeeld bij de educatoropdracht in de afstudeerfase. Tijdens het simulatieonderwijs spelen de debriefings een grote rol in het leerproces van de studenten, waar ze ook elkaar feedback geven als *peers*.

Het panel bestudeerde een ruime selectie van **afstudeerwerken**. De ingekeken stukken die de studenten moeten afleveren in het kader van hun bachelorproef en contractstages zijn kwaliteitsvol en situeren zich op niveau 6, aldus het panel. De bachelorproef (9 SP) bestaat uit drie opleidingsonderdelen die (deels) op elkaar inhaken: een CAT (Critical Appraisal of a Topic), een verbeterproject en een educatoropdracht. Het panel stelt dat dit een sterk concept is, in lijn met de beoogde competenties en dat fungeert als integratief sluitstuk van een aantal leerlijnen. Het panel stelde ook vast dat de studenten over voldoende onderzoekscompetenties beschikken (aangebracht in leerlijn Beroepsontwikkeling en wetenschappelijk onderzoek) om hun bachelorproef met succes af te ronden. Ze vraagt de opleiding wel de studenten sneller info aangaande de opstart en de onderwerpen van de CAT te geven en hen gericht feedback te geven gedurende hun bachelorproefwerkzaamheden. Onderzoek ook hoe de bachelorproeven nog meer hun weg kunnen vinden in de beroepspraktijk, eventueel bieden duidelijkere linken met het expertisecentrum hier mogelijkheden, aldus het panel. Ook gedurende de afsluitende contractstages worden de beoogde eindcompetenties op een systematische wijze geëvalueerd, met inbegrip van klinisch redeneren en handelen in complexe, onvoorspelbare situaties. Het panel stelt dat de opleiding realiseert

wat ze beoogt. De evaluatie van de afstudeerwerken verloopt adequaat, en bij alle onderdelen van de afstudeerwerken worden meerdere beoordelaars betrokken.

De **tevredenheid en inzetbaarheid van de afgestudeerden** is groot. De afgestudeerden die het panel sprak zouden hun studies terug aan KdG starten. Met de studieduurverlenging (en dan vooral de contractstages) zijn de afgestudeerden, meer dan vroeger, klaar om mee te draaien in diverse zorgcontexten. Het extra, vierde jaar is voor deze opleiding een duidelijke meerwaarde, aldus het panel. Het werkveld is erg tevreden over de KdG-afgestudeerden verpleegkunde, het zijn teamspelers, ze handelen *evidence based*, tonen maturiteit, hebben oog voor innovatie en zijn breed én direct inzetbaar. Ze zijn bekwaam en ambitieus, en willen zich verder blijven bekwamen. Ook gaat een deel van de afgestudeerden met succes verder studeren. Het werkveld onderhoudt goede, warme contacten met de opleiding. De samenwerking verloopt vlot, ook in het kader van de stages. De opleiding communiceert gericht over haar navormingen en activiteiten met haar afgestudeerden en werkveldpartners. De opleiding gaf aan om de alumniwerking terug meer in handen te willen nemen, wat het panel alleen maar kan aanmoedigen.

Gegeven het adequate, competentiegerichte systeem van de toetsing en beoordeling, de kwaliteit van de afstudeerwerken en de tevredenheid en inzetbaarheid van de afgestudeerden beoordeelt het panel de generieke kwaliteitswaarborg 3 'gerealiseerd eindniveau' als voldoende.

Eindoordeel

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, conform de beslisregels, voldoende.

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van het flextraject voor werkstudenten en voor gegradueerden in de verpleegkunde van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, conform de beslisregels, voldoende.

Overzicht goede praktijken

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 1 – BEOOGD EINDNIVEAU

- De opleiding beschikt over een helder en ambitieus profiel.
- Het geformuleerde opleidingsspecifiek leerresultatenkader maakt dat de opleiding *future proof* is.
- De studieduurverlenging is aangegrepen om het beoogde eindniveau nog beter aan te sluiten bij de verwachtingen van de sector en de maatschappij.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 2 – ONDERWIJSLEEROMGEVING

- Het onderwijs is authentiek en coherent ingericht vertrekkende vanuit transparante principes.
- De studenten dienen stelselmatig meer en meer verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces.
- Het curriculum is inhoudelijk kwalitatief en logisch opgebouwd, met een mooie waaier van interactieve en passende werkvormen.
- Het werkplekleren is een troef van de opleiding en illustreert het vertrouwen van het werkveld in de opleiding.
- In het simulatieonderwijs, waarmee de opleiding haar onderwijs ook erg innovatief vormgeeft, ligt de nadruk op het trainen van niet-technische vaardigheden.
- De studenten worden heel intensief begeleid gedurende hun stagewerkzaamheden.
- De opleiding is gehuisvest op een moderne campus en het *skillslab* is zeer goed uitgerust, efficiënt georganiseerd en goed begeleid.
- Er zijn korte communicatielijnen tussen de lesgevers en de studenten.
- De studenten worden door de leertrajectbegeleiders uitstekend ondersteund in hun leerproces.
- Het hecht en betrokken, divers en complementair team heeft een hart voor de studenten.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 3 – GEREALISEERD EINDNIVEAU

- Het evalueren is competentiegericht, integratief en teamwork.
- Er is een sterke feedbackcultuur.
- Er is een grote tevredenheid van het werkveld over de afgestudeerden, het zijn *hands on* teamspelers, handelen *evidence based*, tonen maturiteit, hebben oog voor innovatie en zijn breed én direct inzetbaar.

Overzicht aanbevelingen

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 2 – ONDERWIJSLEEROMGEVING

- Zie de variatie in studentenkenmerken (bijvoorbeeld inzake maturiteit) als een opportuniteit om de leeromgeving nog authentieker en rijker te maken.
- Blijf er op toezien dat voor alle studenten het curriculum voldoende uitdagend is.
- Ga na of op de campus over de opleidingen heen meer interdisciplinair en interprofessioneel gewerkt kan worden, dit bijvoorbeeld in het trainen van de rol van zorgmanager/-regisseur.
- Maak aspecten van inclusie en diversiteit zichtbaarder in het curriculum, dit ook om de opleiding nog beter in de markt te zetten.
- Stroomlijn voor studenten die later instromen de informatievoorziening zodat ook zij duidelijk zicht hebben op wat er van hen verwacht wordt.
- Blijf de studeerbaarheid in de afstudeerfase goed opvolgen.
- Zorg ervoor dat de rol van lesgever (en dus ook evaluator) en die van coach goed gescheiden wordt.
- Bewaak dat de laagdrempelige aanpak haalbaar blijft in functie van de werkdruk van de teamleden.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 3 – GEREALISEERD EINDNIVEAU

- Overweeg om wat meer gradatie te maken in de beoordeling van de stages of de schriftelijke feedback nog concreter en uitgebreider te verwoorden.
- Geef de studenten sneller info aangaande de opstart en de onderwerpen van CAT en geef hen gericht feedback gedurende hun bachelorproefwerkzaamheden.
- Onderzoek hoe de bachelorproeven nog meer hun weg kunnen vinden in de beroepspraktijk.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Naam van de instelling	Karel de Grote hogeschool
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Brusselstraat 45 2018 Antwerpen +32 36 13 13 13 info@kdg.be www.kdg.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Ann Cleerbout, opleidingshoofd +32 36 13 15 78 ann.cleerbout@kdg.be , Stef Janssens opleidingshoofd +32 36 13 15 70 stef.janssens@kdg.be
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Bachelor in de verpleegkunde
Afstudeerrichtingen	NVT
Niveau en oriëntatie	VKS 6 Professioneel gerichte bachelor
(Delen van) studiegebied(en)	Gezondheidszorg
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	Campus zuid Brusselstraat 45 2018 Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	240 studiepunten
Opleidingsvarianten	Basisopleiding (240 studiepunten) Traject voor werkstudenten: flex-traject voor werkenden (240 studiepunten) Traject voor werkstudenten: flex-traject voor gegradueerden in verpleegkunde, ook brugprogramma genoemd (150 studiepunten)

Bijlage 2: Beknopte biografie panelleden

Hilde Meysman is Master in de Germaanse filologie en godsdienstwetenschappen (KU Leuven). Zij vervulde verschillende functies in het hoger onderwijs en was van 1998 tot 2019 opleidingsdirecteur lerarenopleidingen aan de Arteveldehogeschool. Haar functie als opleidingsdirecteur aan de Arteveldehogeschool omvatte ook het domein internationalisering en kwaliteitszorg waardoor zij vaak samenwerkte met buitenlandse partneruniversiteiten en -hogescholen en deelnam aan internationale conferenties. Kwaliteitszorg was daarbij steeds een belangrijk aspect. Van 2013 tem 2020 volgde zij in het kader van haar functie aan de Arteveldehogeschool ook een internationaal benchmarkingproject op met partners uit Nederland, USA en Ierland rond kwaliteitszorg in de lerarenopleiding voor secundair onderwijs. Zij neemt sinds 2011 deel als panellid en als voorzitter aan visitaties in binnen- en buitenland voor de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). Zij nam ook deel aan een aantal opleidingsreviews van verschillende opleidingen aan Vlaamse hogescholen.

Alain Antierens werkt sinds 2003 als directeur patiëntenzorg binnen BZIO. Hij was eerder werkzaam in de zorgsector binnen AZ Damián (1994-2003) als verpleegkundige op een intensieve zorgeneenheid en als zorgmanager. Hij heeft een verpleegkundige achtergrond en is het bezit van een licentiaatsdiploma in de medisch sociale wetenschappen optie verpleegwetenschappen (Universiteit Gent). Momenteel rondt hij binnen het Universitair Centrum Verpleegkunde en Vroedkunde (UCVV) van de dezelfde universiteit een doctoraat af dat handelt over *Lean Management* binnen de gezondheidszorg. In zijn werk staan kwaliteit en patiëntveiligheid centraal met focus op procesoptimalisatie vanuit het oogpunt van de individuele patiënt. Vanuit zijn promotieonderzoek heeft hij de nodige internationale contacten en enkele publicaties in *peer reviewed journals* achter zijn naam staan. Hij is tevens als vrijwillig medewerker verbonden aan het UCVV, waar hij een aantal gastcolleges verzorgt. Daarnaast is hij lid van het Belgisch-Nederlands Netwerk Klinische Paden, waar hij tevens voorzitter is van de Intervisiegroep Revalidatie.

Sam Cordyn is sinds 2014 beleidsmedewerker bij het Wit-Gele Kruis. Hij is verpleegkundige van opleiding en behaalde een Master in de verpleeg- en vroedkunde aan de VUB. Door zijn interesse en expertise aangaande een wetenschappelijk onderbouwde verpleegkundige praktijkvoering participeerde hij in het verleden als onderzoekmedewerker binnen een internationaal project ter implementatie van richtlijnen binnen de thuisverpleging. Hij doceerde binnen de opleiding verpleegkunde van Odisee en als gastdocent binnen de opleidingen van Cebam waar hij tevens staflid is. Vandaag is hij ook nog werkzaam binnen de Werkgroep Ontwikkeling Richtlijnen Eerste Lijn (WOREL) en is hij bestuurlijk betrokken bij het NVKVV (beroepsorganisatie voor verpleegkundigen) en EBPracticeNet. Hij is tevens actief binnen het internationaal samenwerkingsverband CIPIQ-S rond kwaliteit van zorg. CIPIQ-S is een internationale vzw met vertegenwoordigers uit België, Canada, Frankrijk, Groothertogdom Luxemburg en Zwitserland. Als zodanig heeft hij een goed beeld op de *evidence based* praktijken en innovaties in de internationale beroepspraktijk.

Celine Brehme is vierdejaarsstudente Bachelor in de verpleegkunde aan Hogeschool PXL. Zij werkt als zorgkundige in Woonzorgcentrum De Fakkel en als jobstudent in Virga Jessa.

Bijlage 3: Bezoekschema

Dag 1: donderdag 2 december 2021

08:45 - 09:15: presentatie opleiding

09:15 - 10:15: bezoek infrastructuur

10:15 - 12:15: overleg panel

12:15 - 13:15: gesprek opleidingsmanagement

13:15 - 14:15: overleg panel

14:15 - 15:15: gesprek studenten

15:15 - 15:45: overleg panel

15:45 - 16:45: gesprek onderwijzend personeel: klinisch onderwijs

16:45 - 17:00: overleg panel

17:00 - 18:00: gesprek onderwijzend personeel: theoretisch onderwijs

18:00 - 18:30: overleg panel

18:30 - 19:15: gesprek afgestudeerden en werkveldvertegenwoordigers

19:15 - 19:30: overleg panel

Dag 2: vrijdag 3 december 2021

08:30 - 09:00: overleg panel

09:00 - 10:00: gesprek ondersteunend personeel

10:00 - 11:00: open spreekuur

11:00 - 13:30: overleg panel

13:30 - 15:00: co-creatief sessie opleidingsmanagement

15:00 - 16:00: voorbereiding mondelinge rapportage

16:00 - 16:15: mondelinge rapportage

Bijlage 4: Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport
- Opleidingsvisie Verpleegkunde
- Overzicht verbeterpunten (jaaractieplannen)
- Domeinspecifiek Leerresultatenkader (DLR)
- Opleidingsspecifiek Leerresultatenkader (OLR)
- Concordantie DLR en OLR
- Structuur programma
- Matrix OLR en opleidingsonderdelen
- ELO Canvas
- Studiegids ECTS-fiches opleidingsonderdelen
- In- door- en uitstroomcijfers
- Visie leertrajectbegeleiding
- Overzicht expertise medewerkers
- Professionalisering nieuwe docent
- Verslagen overlegorganen
- OER
- Toetsprogramma
- Toetsopgaven en -criteria
- Selectie afstudeerwerken en portfolio's
- Overzicht stagepartners
- Rapport alumnibeveiling

Bijlage 5: Samenvatting

De opleiding Bachelor in de verpleegkunde aan KdG omvat een basisopleiding van 240 SP en een flextraject voor werkstudenten en voor gegradueerden in de verpleegkunde (met een vrijstelling van 90 SP).

De opleidingsspecifieke leerresultaten zijn in samenspraak met interne en externe stakeholders tot stand gekomen en zijn in overeenstemming met het niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur, de relevante nationale en Europese regelgevingen en de actuele eisen die in (internationaal) perspectief vanuit het werkveld en het vakgebied worden gesteld.

Met de authentieke en coherente inrichting van het curriculum, de organisatie van het klinisch onderwijs, de *state of the art* voorzieningen, de laagdrempelige aanpak en korte communicatielijnen, de kwaliteit en kwantiteit van het personeel en de continue zorg voor onderwijskwaliteit, wordt de garantie geboden dat de leeromgeving samenhangend is en dat de studenten het beoogde eindniveau kunnen realiseren.

Gegeven het adequate, competentiegerichte systeem van de toetsing en beoordeling, de kwaliteit van de afstudeerwerken en de tevredenheid en inzetbaarheid van de afgestudeerden oordeelt het panel dat het beoogde eindniveau gerealiseerd wordt.

Het eindoordeel van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, met inbegrip van het flextraject voor werkstudenten en voor gegradueerden in de verpleegkunde, is voldoende.